

Samningur um sóknaráætlun Austurlands 2025-2029

Innviðaráðuneytið, kt. 580417-0780, menningar- og viðskiptaráðuneytið, kt. 460269-2969 og umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið, kt. 571189-1519 í þessum samningi nefnd ráðuneytin og Samband sveitarfélaga á Austurlandi, kt. 560276-0289, í samningi þessum nefnd landshlutasamtök, gera með sér eftirfarandi samning, á grundvelli sveitarstjórnalaga nr. 138/2011 og heimildar skv. 40. gr. laga nr. 123/2015 um opinber fjármál.

1. KAFLI SÓKNARÁÆTLUN LANDSHLUTA

1.1 Markmið

Markmið samningsins er að stuðla að jákvæðri og sjálfbærri samfélags- og byggðaðróun í takt við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun, treysta stoðir menningar og auka samkeppnishæfni landshlutans og landsins alls. Markmiðið er jafnframt að einfalda samskipti ríkis og sveitarfélaga og tryggja gagnsæi við úthlutun og umsýslu opinberra fjármuna.

Markmið sóknaráætlana landshluta er að ráðstöfun þeirra fjármuna sem varið er til verkefna í einstökum landshlutum á sviði samfélags-, umhverfis- og byggðamála byggi á svæðisbundnum áherslum og markmiðum sem fram koma í sóknaráætlun landshlutans. Markmiðið er jafnframt að auka samráð á sviði byggðamála innan landshlutans, á milli ráðuneyta og milli stjórnsýslustiga og að færa til sveitarstjórna aukna ábyrgð á sviði samfélags- og byggðaðróunar.

Til að vinna að markmiðum samningsins munu landshlutasamtökin:

- Móta og framfylgja sóknaráætlun landshlutans sem nær yfir árin 2025-2029.
- Annast umsýslu uppbyggingarsjóðs landshlutans sem styður við markmið sóknaráætlunar.
- Skilgreina áhersluverkefni sem endurspegla markmið sóknaráætlunar og styðja við framgang hennar.

1.2 Sóknaráætlun landshluta

Landshlutasamtök sveitarfélaga vinna sóknaráætlun á sínu starfssvæði og bera ábyrgð á framkvæmd hennar. Stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál styður landshlutasamtökin við gerð og framfylgd sóknaráætlana. Hlutverk stýrihópsins skv. 6. gr. laga nr. 30/2023 um stefnur og aðgerðaáætlanir á sviði húsnæðis- og skipulagsmála, samgangna og byggðamála er að efla samhæfingu innan Stjórnarráðsins, tryggja aðkomu allra ráðuneyta að undirbúningi byggðastefnu og tryggja virkt samráð við sveitarstjórnarstigið. Að öðru leyti er vísað í viðauka I með samningi þessum um ábyrgð og hlutverk stýrihópsins. Landshlutasamtökin og stýrihópurinn vinna að því að sóknaráætlanir verði farvegur fyrir samstarf ríkis og sveitarfélaga um framkvæmd byggðaaætlunar og eftir atvikum öðrum stefnum og áætlunum ríkisins.

Sóknaráætlanir landshluta eru stefnumótandi áætlanir sem taka til starfssvæða landshlutasamtaka sveitarfélaga. Í þeim kemur fram stöðumat landshlutans, framtíðarsýn, markmið og aðgerðir til að ná þeim markmiðum. Þar skal jafnframt koma fram hvernig árangur sóknaráætlunar verði metinn. Í sóknaráætlunum skal mælt fyrir um svæðisbundnar áherslur sem taka mið af meginmarkmiðum byggðastefnu, landsskipulagsstefnu, skipulagsáætlunum, menningarstefnu og, eftir atvikum, annarri opinberri stefnumótun.

Dmk

JS

þátt í meðferð málsins né taka ákvörðun um það. Við mat á vanhæfi skal hafa til hliðsjónar ákvæði stjórnsýslulaga nr. 37/1993 og 20. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011.

2.4 Þátttaka tengdra aðila

Stofnanir, opinber hlutafélög og samtök í meirihlutaeigu ríkis eða sveitarfélaga skulu að jafnaði ekki vera leiðandi aðili í verkefnum styrktum af uppbyggingarsjóði landshlutans.

3. KAFLI ÁHERSLUVERKEFNI

3.1 Áhersluverkefni

Áhersluverkefni eru verkefni sem hafa beina skírskotun til sóknaráætlunar landshlutans og falla að yfirlýstum markmiðum ríkisins á viðkomandi málefnasviðum. Verkefnin skulu hafa skýr markmið og árangursmælikvarða. Áhersluverkefnin skulu samþykkt af stjórn landshlutasamtakanna.

3.2 Staðfesting stýrihóps

Verkefnin þurfa að hljóta staðfestingu stýrihóps Stjórnarráðsins um byggðamál. Fulltrúar einstakra ráðuneyta í stýrihópnum tryggja að verkefni sem falla að ábyrgðasviði þeirra ráðuneyta fái umfjöllun hjá sérfræðingum innan þess ráðuneytis/undirstofnunar.

4. KAFLI RÁÐSTÖFUN FJÁRMUNA, ÁBYRGÐ, UPPLÝSINGAR OG EFTIRLIT

4.1 Fjármögnun

Fjármögnun samnings þessa er á höndum ríkisins og sveitarfélaga.

Fjárveiting fyrir framlagi ríkisins samkvæmt samningi þessum tekur mið af fjárlögum hvers árs og fimm ára fjármálaáætlun ríkisins. Með fylgiriti fjárlaga hvers ár er áætlun um fjárframlag til samninga tilgreind. Fjárveiting fyrir framlagi sveitarfélaga er í höndum þeirra.

Samningsaðilar skuldbinda sig til að vinna að því að auka ráðstöfunarfé til samningsins á samningstímanum.

4.2 Skipting fjárveitinga

Framlög ríkisins til sóknaráætlana landshluta koma frá innviðaráðuneyti, af fjárlagalið 10-701 1.15, menningar- og viðskiptaráðuneyti, af fjárlagalið 16-295 1.21 og umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti, af fjárlagalið 14-190 1.90.

Samkvæmt fjárlögum fyrir árið 2025 er heildarframlag ráðuneyta til sóknaráætlana landshluta samtals 865,7 m.kr. Framlagið skiptist þannig að 552,1 m.kr. kemur frá innviðaráðuneytinu, 223,6 m.kr. frá menningar- og viðskiptaráðuneytinu og 90 m.kr. koma frá umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytinu.

Framlög ráðuneytanna skiptast á milli landshluta samkvæmt viðmiðunarreglum sem stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál gerir tillögu að og leggur fyrir ráðherra.

4.3 Fjárhæðir

Framlög ráðuneyta

Framlög ráðuneytanna til samningsins árið 2025.....kr. 121.800.484.

Framlög vegna áranna 2026-2029 taka mið af fjárlögum ár hvert.

DMK *JPS* *DMK* *CE*

4.8 Upplýsingar, samskipti og eftirlit

Ráðuneytunum eða öðrum í umboði þeirra er heimilt að kalla eftir upplýsingum sem geta varðað samning þennan eða framkvæmd hans.

Fulltrúar stýrihópsins og landshlutasamtakanna skulu funda árlega um framkvæmd samningsins á grundvelli sóknaráætlunar landshlutans.

Landshlutasamtökin skila árlega greinargerð um framkvæmd samningsins og mat á árangri til stýrihópsins sem byggja á sniðmáti sem samningsaðilar koma sér saman um. Greinargerðinni skal skilað eigi síðar en 31. maí ár hvert. Þar koma meðal annars fram upplýsingar um framvindu sóknaráætlunar og ráðstöfun fjármuna árið á undan, sem og kyngreindar upplýsingar um umsækjendur og styrkþega, upplýsingar um mótfamlög og sundurliðun umsýslukostnaðar.

Landshlutasamtökin bera jafnframt ábyrgð á að standa skil á öðrum upplýsingum sem ráðuneytin, eða aðrir í umboði þeirra, kunna að kalla eftir vegna opinberrar upplýsingagjafar, sem og eftirlits og umsýslu með framkvæmd þessa samnings.

Tekjum og gjöldum sem tengjast samningi þessum skal haldið aðskildu í bókhaldi og endurskoðuðum ársreikningi landshlutasamtakanna.

Samning þennan, ársreikning landshlutasamtakanna, greinargerð um framkvæmd og mat á árangri samnings og úttektarskýrslur skal birta á vef landshlutasamtakanna jafnóðum og þessi gögn liggja fyrir. Stýrihópnum er heimilt að birta gögnin á vefsíðum Stjórnarráðsins eða undirstofnana.

Landshlutasamtökin skulu setja á vefsíðu sína ýmis gögn sem eru efnislegar afurðir verkefnisins, svo sem upplýsingar um framvindu verkefna, skýrslur, leiðbeiningar og áætlanir.

Á öllu útgefnu efni, auglýsingum o.fl. sem tengist verkefnum sem falla undir samning þennan skal koma fram með tryggilegum hætti að þau séu hluti af sóknaráætlun landshlutans og á ábyrgð landshlutasamtakanna. Nota skal merki sóknaráætlunar landshlutans þar sem því verður við komið.

5. KAFLI

VANEFNDIR, MEÐFERÐ ÁGREININGS OG ENDURSKOÐUN

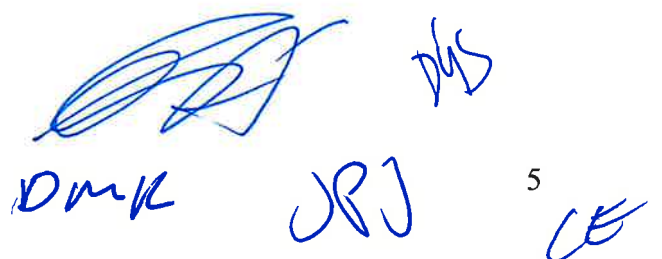
5.1 Vanefndir, meðferð ágreinings og endurskoðun

Uppfylli landshlutasamtökin ekki skyldur sínar samkvæmt samningi þessum er ráðuneytunum heimilt að draga úr greiðslum, stöðva greiðslur og/eða endurkrefja um greiðslur sem þegar hafa runnið til landshlutasamtakanna enda hafi ekki tekist að jafna ágreining á milli samningsaðila.

Samningsaðilar skulu leitast við að jafna ágreining, ef einhver er, sín á milli.

Dómsmál sem rísa kann út af samningi þessum skal rekið fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur.

Samningsaðilar geta óskað eftir endurskoðun á einstökum ákvæðum samnings þessa á samningstímabilinu ef sérstakt tilefni gefst.

Viðaukar:

Viðauki I Ábyrgð og hlutverk stýrihóps Stjórnarráðsins um byggðamál varðandi framkvæmd og eftirfylgni samninga um sóknaráætlanir landshluta 2025-2029.

Viðauki I

við samning um sóknaráætlun landshluta 2025-2029

Ábyrgð og hlutverk stýrihóps Stjórnarráðsins um byggðamál varðandi framkvæmd og eftirfylgni samninga um sóknaráætlanir landshluta 2025-2029

Stýrihópur Stjórnarráðsins um byggðamál starfar skv. 6. gr. laga nr. 30/2023 um stefnur og aðgerðaáætlanir á sviði húsnæðis- og skipulagsmála, samgangna og byggðamála. Hlutverk stýrihópsins er að efla samhæfingu innan Stjórnarráðsins, tryggja aðkomu allra ráðuneyta að undirbúningi byggðastefnu og tryggja virkt samráð við sveitarstjórnarstigið. Stýrihópurinn er skipaður fulltrúum allra ráðuneyta og fulltrúa frá Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Fulltrúi innviðaráðherra fer með formennsku.

Stýrihópurinn vinnur út frá þeirri skilgreiningu að byggðamál eru öll þau viðfangsefni sem hafa áhrif á lífsgæði og samkeppnishæfni landshluta, s.s. búsetu, atvinnu og nýsköpun. Þau snúa að eflingu samfélaga, félagsauðs, atvinnulífs, menntunar, menningar, velferðarmála, samgangna og fjarskipta. Samkvæmt þessari skilgreiningu, sem og lögum um byggðaáætlun og sóknaráætlanir landshluta, eru byggðamál viðfangsefni allra ráðuneyta með einhverjum hætti og ná til alls landsins.

Ráðuneytin fela stýrihópnum umsjón og eftirlit með samningum um sóknaráætlanir landshluta.

Umsjónar- og eftirlitshlutverk stýrihópsins felst í eftirtöldu:

- a) Styðja landshlutasamtök sveitarfélaga við gerð og framkvæmd sóknaráætlana.
- b) Vinna drög að viðmiðunarreglum vegna útdeilingar fjármuna milli landshluta.
- c) Staðfesta sóknaráætlanir landshluta og áhersluverkefni.
- d) Funda árlega með landshlutasamtökum um framkvæmd samningsins.
- e) Yfirfara árlegar greinargerðir frá landshlutasamtökum um framvindu áhersluverkefna, úthlutanir uppbyggingarsjóða, skiptingu fjármuna milli málaflokka og fleira.
- f) Skila árlega greinargerð til ráðuneytanna um framvindu sóknaráætlanasamninga og ráðstöfun fjármuna.
- g) Meta, með hliðsjón af upplýsingum frá landshlutasamtökum, hvort staðið hafi verið við skilyrði samningsins um framkvæmd sóknaráætlunar svo lokagreiðsla geti farið fram.
- h) Hafa almennt samráð og samskipti um framkvæmd sóknaráætlunarsamninga og fylgja eftir ákvæðum samninganna um skil og upplýsingagjöf.
- i) Vinna með landshlutasamtökunum að því að sóknaráætlanir verði farvegur fyrir samstarf ríkis og sveitarfélaga um framkvæmd byggðaáætlunar.
- j) Vinna að því að fella fleiri viðfangsefni og samninga að sóknaráætlunum landshluta.